

Riikliku programmi „Eesti ühiskonna väärtusarendus 2009–2013” tegevused 2012

Margit Sutrop
Tartu Ülikooli eetikakeskus
Tartus, 4. detsembril 2012

Väärtusprogrammi suunad

Väärtusprogrammil on kolm tegevussuunda:

- ▶ koolieelne väärtuskasvatus
- ▶ väärtuskasvatus koolis
- ▶ avalikkusele suunatud väärtusarendus

Programm asetab tähelepanu keskmesse laste ja noorte väärtuskasvatuse – väärtused kujunevad eelkõige lapsepõlves ja koolieas ning seetõttu on mõttekas panna rõhk just eelkooli- ja kooliealiste noorte iseloomu ja hoiakute kujundamisele.

Väärtuskasvatuse rändkarikas

- ▶ Rändauhinna „Väärtuskasvatuse kool“ ja „Väärtuskasvatuse lasteaed“ eesmärgiks on tunnustada kooli süsteemset ja tulemuslikku tegutsemist isiksuse kasvamist toetava keskkonna loomisel.
- ▶ Rändauhinnaks on dolomiidist karikas. Karikasse pannakse igal aastal kasvama puu, mis jääb tunnustatud kooli ja lasteaeda.
- ▶ Rändauhinnale kandideerimise aluseks on osalemine selleaastasel väärtuskasvatuse programmi konkursil.

„Koostöö lastevanematega ja väärtuskasvatus koolis: kaasamine või konfliktide ohjamine?”

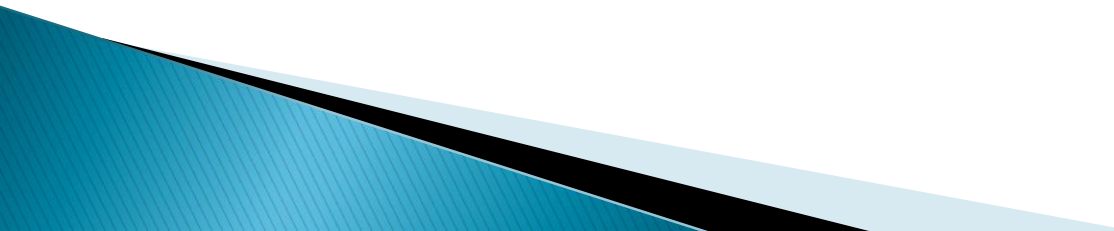
Koolide konkursi eesmärk:

- ▶ 1. Innustada koole oma väärtuskasvatustegevust läbi mõtlema ja hindama.
- ▶ 2. Koguda, levitada ja tunnustada koolide häid kogemusi ja ideid, kuidas lastevanematega koostööd tulemuslikumalt korraldada.

Konkursitööd:

- ▶ Kirjeldavad koostöö ja kaasamise näiteid ja probleeme, nende lahendusviise ja refleksiooni.
- ▶ Mõtestavad ja igapäevaseid tegevusi ja tavasid, mille käigus kooli ja lastevanemate vaheline kommunikatsioon ja koostöö toimivad või ei toimi.

Koolide konkursi hindamiskomisjon

- ▶ Ruth Ahven (Tartu Veeriku Kool, Väärtuskasvatuse kool 2011)
 - ▶ Pille Kõiv (TÜ haridusteaduste instituut)
 - ▶ Margit Sutrop (TÜ eetikakeskus)
 - ▶ Laura Lilles-Heinsar (TÜ eetikakeskus)
 - ▶ Mats Volberg (TÜ eetikakeskus, Yorki ülikooli doktorant)
-

Koolide konkursi tulemused

- ▶ Tunnustame põhjalike ning mitmekülgsete tööde eest:

- ▶ **Peetri Lastead-Põhikool**

Töö eest, mis kirjeldab lastevanemate usaldusel ja toel kasvavat kooli – lastevanemad on kaasatud reaalsesse õppeprotsessi.

- ▶ **Tartu Rahvusvaheline Kool**

Töö eest, milles on nii säravaid ideid kui ka põhjalikke kirjeldusi, kuidas on võimalik erineva kultuurilise taustaga lastevanemaid kaasata.

- ▶ **Tartu Kivilinna Gümnaasium**

Põhjaliku teoreetilise taustatöö ja lastevanematele suunatud väärtusarenduslike tegevuste mitmekülgsuse eest.

Palju õnne!

**Väärtuskasvatuse kool 2012:
Saku Gümnaasium**

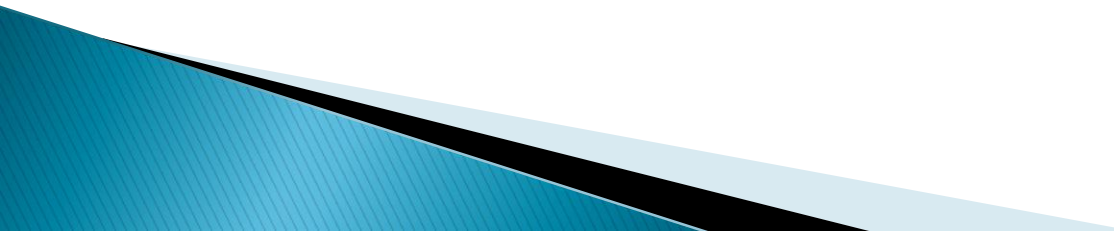
Võistlus „Väärtuskasvatus lasteaias: lasteaed ja pere üheskoos”

Konkursi eesmärk:

- ▶ 1. Innustada lasteaedu oma väärtuskasvatustegevust läbi mõtlema ja hindama.
- ▶ 2. Koguda ja levitada lasteaedade häid kogemusi ja ideid, kuidas kaasata lapsevanemaid lasteaia igapäevaelu tegevustesse ja erinevate probleemide lahendamisse.

Konkursitööd sisaldavad näiteid koostööst lastevanematega ja perede kaasamisest ning ettetulnud probleemide kirjeldusi, nende lahendusviise ja analüüsi. Tööd mõtestavad igapäevaseid tegevusi ja tavasid, mille käigus lasteaia ja lastevanemate vaheline koostöö ja kommunikatsioon toimivad või ka ei toimi.

Lasteaedade konkursi hindamiskomisjon

- ▶ Ilona Sillak (Eralasteaed Naba, Väärtuskasvatuse lasteaed 2011)
 - ▶ Kristina Nugin (TLÜ kasvatusteaduste instituut)
 - ▶ Halliki Harro-Loit (TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut)
 - ▶ Laura Lilles-Heinsar (TÜ eetikakeskus)
 - ▶ Nelli Jung (TÜ eetikakeskus)
-

Lasteaedade konkursi tulemused

Tunnustame põhjalike ning mitmekülgsete tööde ja heade ideede eest:

▶ Puhja Lasteaed Pääsusilm

Koostööd soosiva originaalse formaadi põhjaliku kirjelduse ja analüüsi eest.

▶ Kohtla-Järve Lasteaed Pääsuke

Lastevanemate eesmärgistatud ja planeeritud kaasamise eest.

▶ Veskitammi Lasteaed

Illustratiivse ja konkreetsete näidetega varustatud võistlustöö eest.

Palju õnne!

**Väärtuskasvatuse lasteaed 2012:
Rocca al Mare Kooli
Veskimöldre Lasteaed**

Väärtusprogrammi teised tegevused 2012

- ▶ Väärtuskasvatuse koolitajate täiendõpe
- ▶ Avalikkusele suunatud tegevused (kollokviumid, konverentsid, eetikaveeb)
- ▶ Koolide/lasteaedade kogemuste vahetuse toetamine (konkursid, õppepäevad)
- ▶ Metoodilised materjalid: hariduse eesmärgid ja väärtused, aktiivõppe meetodid väärtuskasvatuse teenistuses, koolikultuuri analüüs, lühinäidendite kogumik, väärtuste mäng õpetajatele ja õpilastele
- ▶ Eesti keele mainekujundustegevused

Väärtuskasvatuse koolitajate/nõustajate täiendõpe

- ▶ Interdistsiplinaarne täiendõppe programm
- ▶ August 2011 – juuni 2012
- ▶ Täiendõpe sisaldas praktikat Eesti üldhariduskoolis, koos koolipoolse tagasisidega
- ▶ Programmi läbis 26 väärtuskasvatuse koolitusprogrammi koolitajat
- ▶ Kriitiline sõber koolidele, kes nõustaks koole väärtusarenduse/väärtuskoolituse alal

Väärtuste mäng

- ▶ „Väärtuste mäng“ on tõsise sisuga ja lõbusa formaadiga dialoogivahend, mille eesmärk on
 - teadvustada paremini õpetaja rolli ja vastutust väärtuskasvatuse aspektist lähtudes
 - toetada väärtusselitust
 - edendada õpetajaskonna väärtuste teemalist dialoogi erinevate käitumisolukordade ja võimalike väärtuskonfliktide üle.

Väärtuste mäng+väärtuskasvatuse õppepäev

Õppepäeva eesmärgiks on:

- ▶ Tõsta koolide ja lasteaedade väärtusarenduse alast võimekust
- ▶ Anda koolidele ja lasteaedadele töövahendid teadvustatud väärtuskasvatuse elluviimiseks
- ▶ Innustada koole ja lasteaedu väärtusarendusega teadvustatud ja järjepidevalt tegelema

Info: <http://www.eetika.ee/arendus/koolitus/>

Kontaktisik: Hanna-Liisa Ennet

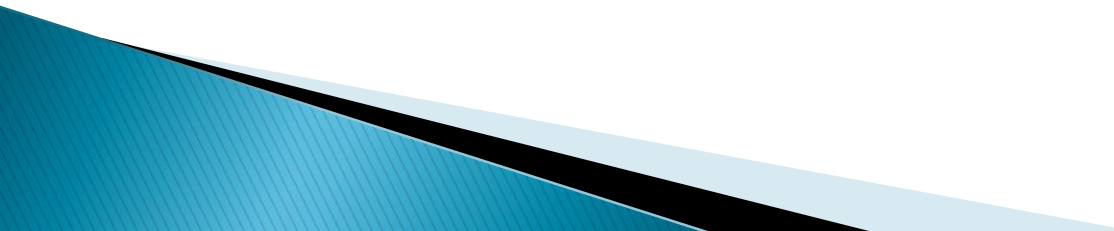
hanna-liisa.ennet@ut.ee ,

Tel 737 5314

Koolitus INNOVE projekti raames

- ▶ Täiendkoolitus „Õpetajate väärtuskasvatusliku pädevuse tõstmiseks“
- ▶ Keskmis on klassijuhataja roll väärtuskasvatajana
- ▶ Uus grupp alustab 15. veebruaril 2013
- ▶ **Lisainfo**
Triin Käpp, TÜ eetikakeskuse projektijuht
triin.kapp@ut.ee
tel 737 5426

Väärtuste mäng õpilastele

- ▶ Dialogivahend väärtusalaseks refleksiooniks õpilastele
 - ▶ 7.–9. klass – testime 20 koolis
 - ▶ 3.–4. klass – valmimas
-

Õpetajale metoodiline vahend

- ▶ „Õppemeetodid väärtuskasvatuse teenistuses – miks ja kuidas?”

Koostanud Olga Schihalejev

Autorid:

Ivika Hein

Juta Jaani

Nelli Jung

Katrin Nielsen

Allan Owens

Olga Schihalejev

Egle Säre

Lühinäidendite kogumik (ilmumas)

- ▶ Sisaldab näidendeid, mis on kirjutatud kirjanike, õpetajate, õpilaste, huvijuhtide jne poolt
- ▶ Mõeldud õpetajatele väärtuskasvatuse abivahendina koolis kasutamiseks
- ▶ Abistavad juhendid arutelude õhutamiseks
- ▶ Ilmub AEF ja HTM toel

Konverentsid, kollokviumid

- ▶ 12. novembril toimus TÜ eetikakeskuse ja Eesti Rahva Muuseumi koostöös „Kuidas esitada? Kuidas tõlgendada? Nõukogude aja näide“
- ▶ 31. novembril toimus rahvusvaheline konverents „Geeni- ja e-terviseandmebaaside individuaalne ja ühiskondlik kasutus. Uurijate kohustused, osalejate õigused“
- ▶ 21. novembril toimus Lastekaitse Liidu ja TÜ eetikakeskuse koostöökonverents: „Kuidas kasvatame – piits või pitsa?“
- ▶ Kollokviumid Tartus: „Loomkatsed – ideaalid ja konfliktid“, „Ajakirjanduse vabadus ja vastutus: Mida teha ebaseaduslikult omandatud infoaga, kui kaalul on avalik huvi?“, „Organite loovutamise siirdamiseks – miks ja kuidas?“, „Surma ja sellega seonduvate rituaalide eetiline tähendusväli“
- ▶ Kirjatalgud „Klassijuhataja(d) minu elus“

Konkurs „Muuseum kui väärtuste kandja ja hoidja“

Konkursi eesmärk oli:

- innustada muuseume oma tegevuse aluseks olevaid väärtusi sõnastama ja analüüsima;
- aidata teadvustada muuseumi igapäevatoos ette tulevaid eetilisi dilemmasid ja/või väärtuskonflikte;
- suunata muuseume märkama oma töö neid külgi, millele võiks väärtusarenduses edaspidi suuremat tähelepanu pöörata.

Konkursi kaudu soovisime tuua esile muuseumide laiapõhjalist ja mitmekülgset väärtusarenduslikku rolli (kogumises, uurimistöös, kultuuripärandi säilitamises ja vahendamises, hariduses, kultuuriidentiteedi edendamises jne).

Muuseumide väärtusarenduse konkursi tulemused

- ▶ Tiitli „Väärtusarenduse muuseum 2012“ sai **Tallinna linnamuuseumi filiaal Miia–Milla–Manda muuseum.**
- ▶ Teise koha pälvis **Põlva Talurahvamuseum** mitmetasandilise ja põhjaliku väärtusanalüüsi ning väärtuskonfliktide märkamise eest.
- ▶ Kolmanda koha pälvis **Kihnu muuseum** kogukondlike väärtuste ja kultuurilise väärtuskonflikti väljatoomise eest.

Keelevõistlus lasteaedadele „Sõnad üksi ja kambakesi koos“

Oodatud olid tööd, mis:

1. Kirjeldavad mängu või muid tegevusi, mille abil sõnade ja sõnakombinatsioonide tähendusi õpitakse, ning kirjeldavad abivahendeid, mida selle juures kasutatakse.
2. Toovad näiteid adekvaatse keelekasutuse soodustamise kohta.
3. Kirjeldavad keelemänge, mille kaudu enda ja teiste kultuure vastastikku „tõlgitakse“ ja arusaadavaks muudetakse.
4. Esitavad need keelearenduse komponendid tervikliku süsteemina.

Võistluse „Sõnad üksi ja kambakesi koos” tulemused

1. koht

– Anne Vanahans „Härra Keele seiklused”.
Põlva Linna Lasteaed Lepatriinu.

2. koht

– Hedi Minlibajeva. Tallinna Vindi Lasteaia
keelekümblusrühm „Pääsukesed”.

3.-4. koht

– Tallinna Tähekesse Lasteaed.
– Sirje Jürgenson. Põlva Linna Lasteaed
Lepatriinu.

Eetikaveeb:

www.eetika.ee/arendus

- ▶ Kogu info väärtusprogrammi tegevustest
- ▶ Info väärtusmängust ja koolitustest
- ▶ Väärtuste ja eetika foorum
- ▶ Ühiskonnas aktuaalsete teemade eetiliste probleemidele tähelepanu juhtiv rubriik „Kuumad teemad”
- ▶ Info ilmunud raamatutest
- ▶ Väärtusarendusalaste tegevuste kalender

Suur aitäh kõigile koostööpartneritele ja mõttekaaslastele!

**Palju jõudu kõigile väärtuste hoidmisel,
edasikandmisel ja arendamisel!**

